

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 29/21
V Luxemburgu 2. marca 2021

Rozsudok vo veci C-746/18
H. K/Prokuratuur

Prístup ku všetkým údajom o prenose dát a polohe, ktoré umožňujú vyvodit' presné závery o súkromnom živote, možno v súvislosti s trestným konaním povoliť iba na účely boja proti závažnej trestnej činnosti alebo predchádzania vážnym hrozbám pre verejnú bezpečnosť

Právo Únie okrem toho bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá priznáva právomoc prokuratúre povoliť prístup orgánu verejnej moci k týmto údajom na účely prípravného trestného konania

Proti H. K. bolo v Estónsku začaté trestné konanie v súvislosti s trestnými činmi krádeže, použitia bankomatovej karty tretej osoby a násillia voči účastníkom súdneho konania. Súd prvého stupňa odsúdil H. K. za tieto trestné činy na trest odňatia slobody na dva roky. Toto rozhodnutie bolo následne potvrdené v odvolacom konaní.

Zápisnice, z ktorých vychádza konštatovanie o spáchaní týchto trestných činov, boli vyhotovené predovšetkým na základe osobných údajov získaných v rámci poskytovania elektronických komunikačných služieb. Riigikohus (Najvyšší súd, Estónsko), na ktorý H.K. podala kasačný opravný prostriedok, vyjadril pochybnosti o tom, či sú podmienky, za ktorých mali vyšetrovacie orgány k týmto údajom prístup, zlučiteľné s právom Únie¹.

Tieto pochybnosti sa v prvom rade týkajú otázky, či trvanie obdobia, za ktoré mali vyšetrovacie orgány k údajom prístup, predstavuje kritérium umožňujúce posúdiť závažnosť zásahu, ktorý tento prístup predstavuje, do základných práv dotknutých osôb. Ak je toto obdobie veľmi krátke alebo množstvo zhromaždených údajov je veľmi obmedzené, vnútroštátny súd položil otázku, či cieľ boja proti trestnej činnosti vo všeobecnosti, a nielen boja proti závažnej trestnej činnosti, môže takýto zásah odôvodniť. V druhom rade mal vnútroštátny súd pochybnosti, pokiaľ ide o možnosť považovať estónsku prokuratúru, vzhľadom na rôzne úlohy, ktoré jej zveruje vnútroštátna právna úprava, za „nezávislý“ správny orgán v zmysle rozsudku Tele2 Sverige a Watson a i.², ktorý môže vyšetrovaciemu orgánu povoliť prístup k dotknutým údajom.

Veľká komora Súdneho dvora vo svojom rozsudku rozhodla, že „smernica o súkromí a elektronických komunikáciách“ v spojení s Chartou bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá umožňuje prístup orgánov verejnej moci k údajom o prenose dát a polohe, ktoré môžu poskytnúť informácie o komunikáciách uskutočnených užívateľom prostriedku elektronickej komunikácie alebo o polohe koncových zariadení, ktoré používa a ktoré umožňujú vyvodit' presné závery o jeho súkromnom živote na účely predchádzania, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov bez toho, aby sa takýto prístup obmedzoval na konania týkajúce sa boja proti závažnej trestnej činnosti alebo predchádzania vážnym hrozbám pre verejnú bezpečnosť. Dĺžka obdobia, za ktoré bol prístup k uvedeným údajom vyžadovaný, a množstvo alebo druh dostupných údajov v rámci tohto obdobia sú podľa Súdneho dvora v tejto súvislosti irelevantné. Súdny dvor okrem toho

¹ Konkrétnejšie s článkom 15 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002, týkajúcej sa spracovávania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 2002, s. 37; Mim. vyd. 13/029, s. 514), zmenenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/136/ES z 25. novembra 2009 (Ú. v. EÚ L 337, 2009, s. 11, ďalej len „smernica o súkromí a elektronických komunikáciách“), v spojení s článkami 7, 8 a 11, ako aj článkom 52 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

² Rozsudok z 21. decembra 2016, Tele2 Sverige a Watson a i., [C-203/15 a C-698/15](#), bod 120; pozri tiež tlačové komuniké č. [145/16](#).

konštatoval, že táto smernica v spojení s Chartou bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá priznáva právomoc prokuratúre povoliť prístup orgánu verejnej moci k údajom o prenose dát a polohe na účely prípravného trestného konania.

Posúdenie Súdny dvorom

Pokiaľ ide o podmienky, za ktorých môže byť povolený prístup orgánov verejnej moci na účely predchádzania, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov k údajom o prenose dát a polohe uchovávaných poskytovateľmi elektronických komunikačných služieb na základe opatrenia prijatého podľa „smernice o súkromí a elektronických komunikáciách“³, Súdny dvor pripomenul to, čo rozhodol vo svojom rozsudku La Quadrature du Net a i.⁴. Táto smernica tak umožňuje členským štátom prijať, okrem iného na tieto účely, legislatívne opatrenia na obmedzenie rozsahu práv a povinností stanovených v tejto smernici, a to najmä povinnosti zabezpečiť dôvernosť komunikácie a údajov o prenose dát⁵, iba vtedy, ak sú tieto opatrenia v súlade so všeobecnými zásadami práva Únie, medzi ktoré patrí zásada proporcionality, a so základnými právami zaručenými Chartou⁶. Uvedená smernica v tomto rámci bráni legislatívnym opatreniam, ktoré od poskytovateľov elektronických komunikačných služieb vyžadujú preventívne všeobecné a nediferencované uchovávanie údajov o prenose dát a polohe.

Pokiaľ ide o cieľ predchádzania, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov, sledovaný právnou úpravou dotknutou vo veci samej, Súdny dvor v súlade so zásadou proporcionality konštatoval, že iba ciele boja proti závažnej trestnej činnosti alebo predchádzania závažným hrozbám pre verejnú bezpečnosť môžu odôvodniť prístup orgánov verejnej moci ku všetkým údajom o prenose dát a polohe, ktoré umožňujú vyvodiť presné závery o súkromnom živote dotknutých osôb, pričom iné faktory týkajúce sa proporcionality žiadosti o prístup, ako napríklad dĺžka obdobia, za ktoré sa o prístup k takýmto údajom žiada, nemôžu viesť k tomu, že by cieľ predchádzania, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov mohol takýto prístup vo všeobecnosti odôvodniť.

Pokiaľ ide o právomoc prokuratúry povoliť prístup orgánu verejnej moci k údajom o prenose dát a polohe na účely prípravného trestného konania, Súdny dvor pripomína, že vnútroštátnemu právu prináleží určiť podmienky, za ktorých musia poskytovatelia elektronických komunikačných služieb povoliť príslušným vnútroštátnym orgánom prístup k údajom, ktoré majú k dispozícii. Na účely splnenia požiadavky proporcionality však musí taká právna úprava stanoviť jasné a presné pravidlá, ktoré budú upravovať rozsah a uplatnenie dotknutého opatrenia a ukladať minimálne požiadavky tak, aby osoby, ktorých osobné údaje sú dotknuté, mali dostatočné záruky umožňujúce účinne chrániť tieto údaje pred rizikami zneužitia. Táto právna úprava musí byť podľa vnútroštátneho práva právne záväzná a musí vymedziť okolnosti a hmotnoprávne a procesnoprávne podmienky, za akých možno prijať opatrenie upravujúce spracovanie takýchto údajov, čím zaručí, aby zásah nešiel nad rámec toho, čo je striktne nevyhnutné.

Podľa Súdneho dvora s cieľom zabezpečiť úplné dodržiavanie týchto podmienok v praxi je nevyhnutné, aby prístup príslušných vnútroštátnych orgánov k uchovávaným údajom podliehal predchádzajúcemu preskúmaniu zo strany súdu alebo nezávislého správneho orgánu a aby rozhodnutie tohto súdu alebo orgánu nasledovalo po odôvodnenej žiadosti týchto orgánov podanej v rámci konania týkajúceho sa predchádzania trestným činom, ich odhaľovania a stíhania. V riadne odôvodnených naliehavých prípadoch sa musí preskúmanie uskutočniť v krátkom čase.

V tejto súvislosti Súdny dvor spresňuje, že predchádzajúce preskúmanie okrem iného vyžaduje, aby súd alebo orgán poverený vykonávaním tohto preskúmania disponoval všetkými právomocami a poskytoval záruky potrebné na zosúladenie rôznych dotknutých záujmov a práv. Pokiaľ ide konkrétnejšie o trestné vyšetrovanie, takéto preskúmanie vyžaduje, aby bol tento súd alebo tento orgán schopný zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi záujmami súvisiacimi s potrebami

³ Článok 15 ods. 1 „smernice o súkromí a elektronických komunikáciách“.

⁴ Rozsudok zo 6. októbra 2020, La Quadrature du Net a i., [C-511/18](#), [C-512/18](#) a [C-520/18](#), body 166 až 169; pozri tiež tlačové komuniké č. [123/20](#).

⁵ Článok 5 ods. 1 „smernice o súkromí a elektronických komunikáciách“.

⁶ Konkrétne články 7, 8 a 11, ako aj článok 52 ods. 1 Charty.

vyšetovania v rámci boja proti trestnej činnosti na jednej strane a základnými právami na rešpektovanie súkromného života a na ochranu osobných údajov osôb, ktorých údaje sú predmetom prístupu, na druhej strane. Ak toto preskúmanie nevykonáva súd, ale nezávislý správny orgán, musí mať postavenie, ktoré mu umožní konať pri výkone svojich úloh objektívne a nestranne, a musí byť na tento účel chránený pred akýmkoľvek vonkajším vplyvom.

Podľa názoru Súdneho dvora z toho vyplýva, že požiadavka nezávislosti, ktorú musí splniť orgán poverený vykonávaním predchádzajúceho preskúmania, vyžaduje, aby mal tento orgán postavenie tretej osoby vo vzťahu k orgánu, ktorý žiada o prístup k údajom tak, aby bol tento prvý orgán schopný vykonávať toto preskúmanie objektívne a nestranne bez akéhokoľvek vonkajšieho vplyvu. Konkrétne v trestnoprávnej oblasti požiadavka nezávislosti znamená, že orgán zodpovedný za toto predchádzajúce preskúmanie jednak nie je zapojený do vedenia dotknutého trestného vyšetovania a jednak je voči účastníkom trestného konania neutrálny. To nie je prípad prokuratúry, ktorá, ako estónska prokuratúra, riadi vyšetrovacie konanie a prípadne podáva obžalobu. Z toho vyplýva, že prokuratúra nie je schopná vykonať vyššie uvedené predchádzajúce preskúmanie.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106